

**Program wychowawczo-profilaktyczny
Szkoły Podstawowej im. Świętego Stanisława
Kostki w Nowej Wsi Szlacheckiej
na rok szkolny 2022/2023**

Podstawa prawna:

- *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe* (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.).

Program wychowawczo-profilaktyczny to kompleksowy zbiór działań o charakterze wychowawczym oraz profilaktycznym. Tworzony jest w oparciu o diagnozę potrzeb oraz problemów występujących w danej społeczności szkolnej i odpowiada na nie. Wszystkie działania w zakresie profilaktyki są dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów i skierowane do nich, ich rodziców, a także nauczycieli. Podstawową funkcją programu wychowawczo-profilaktycznego jest dbałość o ustrukturalizowany proces wychowania i zapobiegania zachowaniom ryzykownym wśród dzieci i młodzieży.

Działalność wychowawczo-profilaktyczna w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowego stylu życia oraz wspomaganie uczniów i wychowanków w ich rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- fizycznej – zdobycie wiedzy i umiejętności, które pozwalają na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowanie zachowań prozdrowotnych,
- psychicznej – zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego oraz innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia,
- społecznej – kształtowanie postawy otwartej w życiu społecznym.

Diagnoza środowiska szkolnego i sytuacji wychowawczej

Każdego roku w szkole przeprowadzana jest diagnoza środowiska – jego bieżących potrzeb w zakresie podejmowanych działań wychowawczych i profilaktycznych. Podstawą prowadzonego rozpoznania są:

- spostrzeżenia wychowawcy na temat uczniów, z którymi prowadzi zajęcia lekcyjne i wychowawcze,
- wywiady, analiza dokumentów, obserwacje uczniów, badania socjometryczne, które służą wskazaniu obszarów wymagających szczególnego wsparcia,
- badania ankietowe skierowane do rodziców oraz uczniów, dotyczące ich oczekiwań w zakresie realizacji treści wychowawczych i profilaktycznych.

Przy opracowaniu zakresu wychowawczego programu należy uwzględnić potrzeby uczniów wynikające z:

- pracy nad systemem wartości w oparciu o wybrane przez społeczność szkolną priorytetowe wartości, takie jak: uczciwość, empatia, patriotyzm, szacunek dla siebie i innych, odpowiedzialność, wytrwałość, podmiotowość, ciekawość poznawcza, kreatywność, przedsiębiorczość, kultura osobista,

- propozycji działań o charakterze wychowawczym, których autorami są rodzice, uczniowie oraz nauczyciele,
- tradycji i świąt związanych z kalendarzem oraz ważnymi wydarzeniami historycznymi, religijnymi, kulturalnymi.

W przypadku części profilaktycznej programu jego zakres skupia się na konkretnych potrzebach społeczności szkolnej. Wśród problemów, które należy wziąć pod uwagę, są: bezpieczeństwo psychiczne i fizyczne dzieci oraz przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym.

Współpraca

Program wychowawczo-profilaktyczny jest realizowany w oparciu o współpracę rodziców, uczniów i nauczycieli, a także wsparcie specjalistów zatrudnionych w instytucjach pomocowych. Współpraca z rodzicami jest realizowana poprzez:

- działania włączające rodziców w aktywność społeczności szkolnej, poprzez udział i współorganizację wydarzeń i imprez, świąt, wycieczek szkolnych,
- udział w organizacji procesu wychowawczego,
- zapoznanie rodziców z: zadaniami i zamierzeniami dydaktyczno-wychowawczymi w danej klasie i w szkole, przepisami dotyczącymi zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów, organizacją opieki psychologiczno-pedagogicznej oraz harmonogramem zajęć pozalekcyjnych organizowanych przez szkołę,
- udział rodziców w podejmowaniu decyzji istotnych dla pracy szkoły,
- organizację warsztatów oraz pogadarek na temat problemów wychowawczych,
- indywidualne spotkania z rodzicami, których celem jest podjęcie z nimi współpracy oraz wypracowanie sposobów wsparcia dzieci.

Rodzice:

- wspierają dziecko we wszystkich sferach jego życia, zapewniając mu poczucie bezpieczeństwa fizycznego oraz psychicznego,
- wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach, służą wiedzą, doświadczeniem i pomocą,
- aktywnie uczestniczą w życiu szkoły, włączając się w organizację uroczystości, wycieczek, imprez,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego, organizując dziecku czas wolny poza szkołą.

Wychowawcy i nauczyciele:

- opracowują i realizują przy współpracy z rodzicami szkolny program wychowawczo-

profilaktyczny,

- kształcą i wychowują dzieci w duchu wartości chrześcijańskich,
- prowadzą dokumentację związaną z procesem wychowania,
- starają się poznać sytuację rodzinną i osobistą ucznia, dążą do rozpoznania potencjału psychospołecznego oraz intelektualnego dzieci, dostosowują metody, formy pracy oraz wymagania edukacyjne do specyficznych potrzeb ucznia,
- dbają o prawidłową integrację społeczności klasy oraz szkoły,
- wykorzystują potencjał grupy do wspierania jej członków w rozwoju psychospołecznym, promują osiągnięcia klasy i pojedynczych uczniów,
- wspólnie z pedagogiem zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania, inspirują do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności,
- dbają o poczucie bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego ucznia w szkole, a w szczególności w zespole klasowym, reagują na wszelkie przejawy nietolerancji, dyskryminacji,
- wspierają rozwój uczniów i proces ich usamodzielniania się,
- wnioskuje o objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów, integrują działania szkoły i rodziców w tym zakresie,
- współdziałają z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka, lokalnym zapleczem pomocowym, organami ścigania oraz wymiarem sprawiedliwości.

Uczniowie:

- uczestniczą w opiniowaniu dokumentów szkolnych – statutu, programu wychowawczo-profilaktycznego,
- współtworzą społeczność szkolną i aktywnie wykorzystują swoje prawo do samorządności,
- są autorami i współorganizatorami uroczystości szkolnych, biorą czynny udział w wycieczkach oraz imprezach szkolnych,
- przestrzegają obowiązujących norm, zasad w codziennym życiu, szanują prawa innych członków społeczności szkolnej,

- kierują swoim rozwojem psychospołecznym i intelektualnym, stają się coraz bardziej samodzielni.

Sposoby realizacji

Podejmowane działania w ramach programu wychowawczo-profilaktycznego mają usystematyzowany charakter planu, którego podstawą jest realizacja celów na najbliższy rok szkolny.

Profilaktyka

W wyniku przeprowadzonej diagnozy wyróżniono następujące obszary wymagające szczególnej uwagi w zakresie profilaktyki:

- profilaktyka uzależnień w obszarze
 - alkoholu,
 - nikotyny,
 - środków odurzających,
 - substancji psychotropowych,
 - środków zastępczych,
 - nowych substancji psychoaktywnych;
- profilaktyka zachowań przemocowych w obszarze uwewnętrznienia i przestrzegania norm społecznych oraz prawnych,
- profilaktyka uzależnień behawioralnych w tym od uzależnień od:
 - gier komputerowych,
 - internetu,
 - telefonu komórkowego,
 - zaburzeń odżywiania (bulimii, anoreksji).

Cele ogólne

1. Kształtowanie u uczniów: poczucia tożsamości narodowej, przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej; zachowań prozdrowotnych; postawy asertywności – zapobieganie wchodzeniu w zachowania ryzykowne, związane z przyjmowaniem środków psychoaktywnych; postawy zdrowego stylu życia – zapobieganie zaburzeniom odżywiania; umiejętności komunikowania się z rówieśnikami oraz dorosłymi w sytuacjach trudnych i konfliktowych; umiejętności koniecznych do przedstawiania swoich oczekiwań w sposób pozbawiony agresji.
2. Właściwa organizacja czasu wolnego.

3. Promowanie postaw proekologicznych – szacunek do przyrody.
4. Budowanie poczucia wspólnoty oraz integracji w ramach społeczności szkolnej uczniów o innej narodowości.

Sposób realizacji celów programu

Cele ogólne	Cele szczegółowe	Sposoby realizacji	Osoba odpowiedzialna
Kształtowanie poczucia tożsamości narodowej, przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • zna symbole narodowe, flagę, godło oraz hymn narodowy • rozumie znaczenie symboli narodowych • potrafi okazać należny szacunek dla symboli narodowych, wie, w jakiej postawie śpiewa się hymn narodowy, wprowadza i wyprowadza sztandar • zna najbliższą okolicę, stolicę i inne polskie miasta • zna sylwetki słynnych Polaków oraz patrona szkoły • darzy szacunkiem bohaterów, którzy oddali krew za ojczyznę 	<ul style="list-style-type: none"> • organizacja i uczestnictwo w uroczystościach o charakterze szkolnym i państwowym, akademii z okazji świąt narodowych • nabycie umiejętności śpiewania hymnu podczas zajęć wychowania muzycznego • umieszczanie na kartach kroniki szkolnej wydarzeń związanych ze świętami szkoły oraz państwowymi • konkurs wiedzy o patronie szkoły; różne formy współzawodnictwa (film, album ze zdjęciami, prezentacja multimedialna, quiz) • konkurs szkolny „Poznaj historię miejscowości, w której mieszkasz” • organizacja spotkań 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy klas • nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej • nauczyciel bibliotekarz • nauczyciel historii

		z osobami zasłużonymi dla miejscowości i jej okolic	
Kształtowanie zachowań prozdrowotnych oraz postawy asertywności, zapobiegających wchodzeniu w zachowania ryzykowne, związane z przyjmowaniem środków psychoaktywnych	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie zasadność stanowczego odmawiania podejmowania zachowań ryzykownych polegających na przyjmowaniu dopalaczy oraz innych środków alternatywnych, w tym lekarstw • wie, w jaki sposób przeciwstawić się presji grupy rówieśniczej • potrafi zastosować techniki zachowań asertywnych 	<ul style="list-style-type: none"> • warsztaty umiejętności psychospołecznych 	<ul style="list-style-type: none"> • pedagog szkolny • pedagog specjalny
Kształtowanie umiejętności komunikowania się z rówieśnikami oraz dorosłymi w sytuacjach trudnych i konfliktowych	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna sposoby akceptowalnego sposobu wyrażania swoich uczuć i emocji • wie, jak konstruktywnie rozwiązywać sytuacje sporne i konfliktowe • potrafi nazywać emocje, które towarzyszą mu podczas sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> • udział w zajęciach profilaktycznych, zbiórkach harcerskich, kołach zainteresowań • uczestniczenie w ramach godzin wychowawczych w klasach I–IV w warsztacie „Moc Emocji”, w klasach V–VIII „Mówię, słucham, rozumiem” • uczestniczenie w zajęciach 	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele prowadzący koła zainteresowań • specjalista poradni psychologiczno-pedagogicznej • nauczyciel prowadzący koło zainteresowa

	<p>trudnych i konfliktowych</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna techniki, które pozwalają na przepracowanie trudnych emocji 	<p>poświęconych świadomemu wyrażaniu emocji</p>	<p>ń</p>
<p>Organizacja czasu wolnego oraz kreowanie zdrowego stylu życia</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, jak można kreatywnie spędzać czas wolny • potrafi dopasować sposób spędzania wolnego czasu do swoich zainteresowań • rozumie wpływ zdrowego stylu życia na kondycję fizyczną i psychiczną • spędza czas wolny w sposób aktywny i kontrolowany, nabywając umiejętności prozdrowotnych i integrując się z pozytywną grupą rówieśniczą 	<ul style="list-style-type: none"> • organizacja czynnego wypoczynku w czasie wolnym, konkursy, wycieczki i inne działania dotyczące zdrowego stylu życia, m. in. biała szkoła, zielona szkoła, wyjazdy wakacyjne (obóz windsurfingowy i obóz turystyczny) • organizowanie zajęć w ramach kół zainteresowań • organizowanie zajęć w terenie, wycieczek pieszych, rowerowych, wspólnych ognisk 	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele
<p>Kształtowanie u uczniów postawy zdrowego stylu życia, zapobiegające zaburzeniom odżywiania</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, jak zdrowo się odżywiać • potrafi skomponować zdrowy posiłek • rozumie, w jaki sposób zachować zdrowy wygląd, 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestnictwo w programach i projektach profilaktycznych: Program dla szkół Mleko i owoce w szkole, Szkolny Klub Sportowy, Trzymaj Formę, Mamo, tato wolę wodę, Śniadanie 	<ul style="list-style-type: none"> • wszyscy nauczyciele

	przestrzegając zasad dietetyki	daje moc <ul style="list-style-type: none"> • zajęcia i konkursy kulinarne 	
Budowanie postaw proekologicznych i szacunku dla przyrody	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie, dlaczego dbałość o przyrodę jest ważna również dla istnienia człowieka • potrafi korzystać z uroków przyrody, dbając o jej piękno • wie, jakie podejmować działania, aby chronić otaczającą przyrodę 	<ul style="list-style-type: none"> • wycieczki po okolicy, do parku, lasu, spotkania z leśniczym, dokarmianie ptaków i zwierząt • udział w akcjach: Sprzątanie świata, Dzień Ziemi 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy klas
Kształtowanie u uczniów umiejętności koniecznych do przedstawiania swoich oczekiwań w sposób pozbawiony agresji	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie, że są inne sposoby realizacji swoich potrzeb niż poprzez zachowania przemocowe • wie, w jaki sposób zapanować nad trudnymi emocjami • zna konsekwencje, jakie będzie musiał ponieść w sytuacji używania przemocy • potrafi zrealizować swoje potrzeby bez użycia agresji 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanki z klasami • Trening Zastępowania Agresji 	<ul style="list-style-type: none"> • inspektor policji ds. nieletnich • specjalista oddelegowany z poradni psychologiczno-pedagogicznej
Budowanie poczucia	<ul style="list-style-type: none"> • wie dlaczego w jego klasie pojawili się 	<ul style="list-style-type: none"> • warsztaty „Poznajmy się” 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy klas,

wspólnoty oraz integracji w ramach społeczności szkolnej uczniów o innej narodowości	uczniowie pochodzący z Ukrainy <ul style="list-style-type: none"> • potrafi ukazać różnice i podobieństwa łączące obydwie narody • zna tradycje, obrzędy i zwyczaje oraz ważne wydarzenia dla obydwu krajów 	<ul style="list-style-type: none"> • organizacja i udział w świętach narodowych • warsztaty kulinarne „Poznajemy kuchnię Polską i ukraińską”, • wystawa „Ukraina moja ojczyzna” 	<ul style="list-style-type: none"> • pedagog szkolny
---	---	--	---

Ewaluacja programu

Informacje na temat efektywności programu służą podnoszeniu jakości funkcjonowania szkoły oraz poprawie klimatu społecznego, w którym wzrastają uczniowie. Wyciągane z ewaluacji wnioski stanowią podstawę przy opracowaniu celów, które wyznaczają szczegółowe działania na następny rok szkolny.

Narzędzia ewaluacji, które mogą być wykorzystane do sprawdzenia efektywności prowadzonych działań: obserwacja uczestnicząca i zewnętrzna, wywiad swobodny, kierowany, ankieta, metoda „napisz i narysuj”, ankieta, analiza szkolnej dokumentacji (ilościowa i jakościowa), analiza treści.